

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 7Er/195/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202162
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Uhlár
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8516202162.1

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09, právne zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., IČO: 36865141, Pribinova 25, 911 09 Bratislava, proti povinnému: C. K., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX I. č. XXX, o vymoženie 521,65 eur s príslušenstvom, o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, takto

rozhodol:

Súd z a m i e t a žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. Exekútorský úrad Bratislava, Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, zo dňa 2.5.2016, doručenú súdu 9.6.2016, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

odôvodnenie:

1. Oprávnený spísal do zápisnice súdneho exekútora dňa 2.5.2016 návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáhal vymoženía sumy vo výške 521,65 eur a jej príslušenstva, a to na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 01321/15, ktorý vydal dňa 31.12.2015 Stály rozhodcovský súd zriadený, so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie, so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, IČO: 45745595. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. následne požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „EP“), ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

3. Podľa § 44 ods. 2 EP (v znení účinnom do 31.3.2017), Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

4. V posudzovanom prípade bol ako exekučný titul predložený rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie, sp. zn. SR 01321/15 zo dňa 31.12.2015. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť

dňa 8.12.2016 a vykonateľnosť dňa 11.2.2016. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že pohľadávka vznikla na základe zmluvy o úvere č. 707300402 uzavretej dňa 20.6.2014, ktorá bola zabezpečená zmenkou. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku, právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská zmluva k zmluve o úvere č. 707300402, uzavretá dňa 20.6.2014 medzi POHOTOVOSŤ, s.r.o. a povinným.

5. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 v znení neskorších predpisov účinného v čase uzatvorenia zmluvy („ďalej len Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6. Podľa § 2 ods. 1 prvej vety zákona NR SR č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, spotrebiteľským sporom je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

7. Zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi oprávneným a povinným dňa 20.6.2014 vyplýva, že povinný je v nej označený nielen svojím menom, priezviskom, rodným číslom a ďalšími údajmi, teda ako fyzická osoba nepodnikateľ, ale aj ako fyzická osoba podnikateľ, teda obchodným menom, miestom podnikania a IČO-m. Súčasťou zmluvy o úvere je aj prehlásenie, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania. Z takto uzavretej zmluvy o úvere nie je jednoznačne zrejmé, že vo veci bola zmluva uzavretá s fyzickou osobou živnostníkom, keďže bola podpísaná len osobou, označenou ako fyzická osoba. Exekučný súd zastáva názor, že v priebehu exekúcie nebolo preukázané, že by pri uzatváraní zmluvy povinný konal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. podnikateľskej činnosti. Napriek tomu, že zmluva o úvere obsahuje označenie povinného aj ako podnikateľa s vyznačením, že ide o úver na výkon podnikania, exekučný súd túto skutočnosť nepovažoval za relevantnú pre určenie, že sa nejedná o spotrebiteľskú úver, nakoľko primárne je povinný označený ako fyzická osoba - nepodnikateľ, pričom v súlade s § 54 ods. 2 OZ pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania povinného ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda oprávneného. V tomto prípade však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť v priebehu exekučného konania nesplnil, preto súd skonštatoval, že vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného malo rovnaký dopad ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie oprávneným predloženú zmluvu o úvere, ktorá založila záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinným považoval za spotrebiteľskú zmluvu, ktorá musí spĺňať požiadavky upravené v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ktoré obsahujú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 8. 2017, č.k. 26CoE/118/2017, Krajského súdu v Prešove zo dňa 3.10.2019, č.k. 8CoE/33/2019, zo dňa 27.8.2019, č.k. 3CoE/12/2019).

8. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

9. Pokiaľ ide o materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Práve takouto výnimkou je ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok podlieha prieskumnej právomoci exekučného súdu aj v štádiu rozhodovania o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje,

či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimitovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

10. Pri skúmaní, či tu ako exekučný titul predložený rozsudok bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej zmluvy (doložky), čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.3.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

11. V posudzovanom prípade bola rozhodcovská zmluva uzavretá dňa 20.6.2014. Podľa čl. II. bodu 1. tejto zmluvy sa strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 707300402 uzavretej dňa 20.6.2014, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie -atď. - budú riešené:

a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálem rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

12. Podľa čl. II. bode 2. sa zmluvné strany dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1. tohto článku, vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

13. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

15. Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

16. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu pred rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená.

17. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r/ za neprijateľné označil dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je takéto neprijateľná podmienka absolútne neplatná.

18. Táto nerovnováha je zrejماً aj v prejednávanej veci, kde rozhodcovská doložka znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak ho dodávateľ vyvolá ako prvý. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Súd má v danom prípade zato, že predmetnú doložku je nutné posúdiť ako neprijateľnú podmienku, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, čím je spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

19. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednanom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí ani o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým oprávnený sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej zmluvy, resp., že by si povinný osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak ide o formulárovú zmluvu, ktorú povinný nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, pričom je pravdepodobné, že nepodpísaním rozhodcovskej zmluvy by nedošlo ani k podpisu zmluvy o úvere, keďže obidve zmluvy boli uzavreté v jeden deň.

20. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej zmluvy teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská zmluva neplatná podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

21. Na zdôraznenie súd už len dopĺňa, že neplatná rozhodcovská zmluva nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a takto (bez právomoci rozhodcovského súdu) vydaný rozhodcovský rozsudok, t. j. vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemôže byť exekučným titulom, lebo ide o nulitný právny akt. Neboli preto splnené podmienky na vykonanie exekúcie.

22. Z vyššie uvedeného vyplýva, že právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Stará Ľubovňa, písomne, v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).